

Studie porovnání zadlužení Strakonice s jinými městy

Už minimálně druhým rokem se v médiích, na zastupitelstvech města či při jiných příležitostech objevují různé názory na výši zadlužení našeho města. Bohužel je většina těchto názorů politicky pozitivně či negativně motivována a postrádá jakékoli podložení reálnými daty.

Delší dobu jsem se zamýšlel nad tím, jak výši zadlužení zhodnotit. Např. Ministerstvo financí používá pro hodnocení zadluženosti obcí tzv. ukazatel dluhové služby, kterým se poměrují hrazené úroky + splátky úvěrů + splátky leasingů ku daňovým příjmům + nedaňovým příjmům + dotacím finančního vztahu. Tento poměr by neměl přesáhnout hodnotu 30 %. V opačném případě začíná zadlužení Ministerstvo financí řešit. Strakonice dosahují relativně nízké hodnoty pod 10 %. Ovšem tento ukazatel je jednoduché ovlivnit pouze prodloužením splácení úvěrů, kdy do jmenovatele zlomku půjde nižší hodnota. Takže tento ukazatel o výši zadlužení neřekne nic použitelného.

U obchodních společností se jako základní ukazatel zadlužení používá poměr cizích zdrojů ku celkovým aktivům (majetku) společnosti (celková či dlouhodobá likvidita). U obcí převážnou většinu majetku tvoří tzv. dlouhodobý hmotný majetek, tj. movité a nemovité věci s dobou použitelnosti delší než jeden rok (Strakonice k 31.12.2010 Kč 3,62 mld.). Jenže většina tohoto majetku obcí obsahuje nemovitosti (Strakonice 74 %), a ty slouží převážně k uspokojování veřejných statků. Lze si jen těžko představit, že by nějaký investor např. odkoupil nově zbudovanou základní školu. Její hodnota bude sice v majetku města představovat částku > 300 mil. Kč, ale tržně je v podstatě neprodejná. Obdobně města často vlastní akcie či obchodní podíly různých servisních organizací, ale i standardně fungujících obchodních společností. Tyto podíly jsou evidovány jako tzv. dlouhodobý finanční majetek. Ocenění většiny těchto zejména servisních organizací opět neodpovídá reálné tržní hodnotě a spíše se opět vztahuje k zajišťování veřejných statků. Domnívám se tedy, že poměřovat zadlužení ku celkovým aktivům či aktivům obsahujícím dlouhodobý hmotný a finanční majetek v účetních (nákladových) cenách je nesmyslné, protože jejich ocenění nemá vypovídací schopnost.

Pak je tedy zřejmě vhodné vybrat z aktiv měst pouze majetek, jehož účetní ocenění se bude blížit též tržní hodnotě a obecně půjde o majetek zcizitelný. Podle mého názoru jsou vhodným kandidátem celkové pohledávky (krátkodobé + dlouhodobé) a krátkodobý finanční majetek (peníze, bankovní účty, fondy, ceniny apod.). Pracovně jejich součet nazývám „finanční aktiva“ a bez dlouhodobých pohledávek „likvidní aktiva“.

„Cizí zdroje“ (dluhy) jsou pak součtem krátkodobých a dlouhodobých závazků (informativně zvláště uvádím hodnotu úvěrů a půjček).

Třetí kategorie, která se u obcí často používá pro výpočet různých ukazatelů, patří mezi rozpočtové veličiny. Pro svou analýzu používám zkratku „vlastní příjmy“, mezi které zahrnuji daňové příjmy, nedaňové příjmy (např. bytové hospodářství) a kapitálové příjmy (např. prodej dlouhodobého majetku). To jsou příjmy, které má město v podstatě k dispozici dle svého uvážení. Zbylé příjmy jsou dotačního charakteru, jsou v čase nestabilní, účelové a přísně zúčtovatelné.

Má analýza nevychází z žádné odborné literatury, čili rozhodně se nejedná o analýzu komplexní. Je zaměřena pouze na zadlužení, likviditu a vztah dluhů po odpočtu krátkodobého finančního majetku

ku vlastním příjmům měst. Jejím cílem ani není hodnotit, zda jsou Strakonice hodně či málo zadlužené. Pokusil jsem se pouze porovnat zadlužení Strakonic s jinými velikostně obdobnými městy.

Pro srovnání velikosti obcí jsem použil oficiální výsledky Českého statistického úřadu o sčítání lidu k lednu 2011. Je třeba si uvědomit, že daňové příjmy obcí jsou z velké většiny odvozovány od počtu jejich obyvatel, takže všechna srovnávaná města patří do podobné kategorie z hlediska daňových příjmů. Data o jednotlivých městech jsem vyhledal na jejich webových stránkách, předpokládaná data pro zadlužení a příjmy Strakonic pro léta 2011 a 2012 jsem převzal z nedávno schváleného rozpočtového výhledu (zastupitelstvem v 09/2011), krátkodobý finanční majetek upravuji o meziroční změnu vlastních příjmů. Ovšem dlužno podotknout (a je to lehce zarážející), že rozpočtový výhled nezohlednil nově vypsané výběrové řízení na poskytnutí úvěru na dofinancování stavby ČOV ve výši 70 mil. Kč (viz. www.strakonice.eu), takže skutečné hodnoty propočtených ukazatelů pro tyto dvě řádky budou zřejmě výrazně horší.

Níže popisuji, co jednotlivé ukazatele představují. Některé mají menší vypovídací schopnost, některé větší, nicméně za zásadní považuji zejména porovnání jednotlivých výsledků Strakonic s výsledky ostatních měst, nikoli absolutní hodnoty ukazatelů. Nebudu protentokrát ani hodnotit toto porovnání, to nechť si laskavý čtenář posoudí sám. Na závěr znovu zdůrazňuji, že jde pouze o parciální analýzu z jednoho úhlu pohledu. Věřím, že z jiného úhlu pohledu by dopadla lépe a že na tuto práci někdo naváže či odpoví též objektivním statistickým přístupem.

Popis jednotlivých ukazatelů:

FA-CZ	rozdíl mezi finančními aktivy (pohledávky + krátkodobý finanční majetek) a cizími zdroji. Pracovně bych ho nazval jako „čistý finanční majetek“. V podstatě jde o částku, která by zbyla po inkasu všech pohledávek a úhradě všech závazků. U většiny měst dosahuje vysoké kladné hodnoty. Zápornou hodnotu můžeme nazvat „čistým dluhem“
CZ/FA	poměr dluhů ku finančním aktivům, tedy podobný ukazatel, jen poměrový. Ukazuje, kolik procent dluhů připadá na 100 % finančních aktiv.
kr.zav./LA	poměr krátkodobých závazků ku likvidním aktivům (bez dlouhodobých pohledávek) – krátkodobé zadlužení
CZ/VP	poměr dluhů ku vlastním příjmům. Ukazuje, kolik % ročního rozpočtu vlastních příjmů by bylo potřeba k úhradě celého dluhu.
(FA-CZ)/VP	poměr čistého finančního majetku ku vlastním příjmům. Ukazuje (pro záporné hodnoty), kolik % ročního rozpočtu vlastních příjmů by bylo potřeba k úhradě celého dluhu, pokud by byl nejprve dluh „uhrazen“ finančními aktivy.
Úvěry/VP	poměr úvěrů ku vlastním příjmům. Ukazuje, kolik % ročního rozpočtu vlastních příjmů by bylo potřeba k úhradě celého úvěru.
(FA-CZ)/počet obyvatel	poměr čistého finančního majetku na jednoho obyvatele (je v Kč, nikoli v tis. Kč). Bere v úvahu i velikost obce. Pro záporné hodnoty jde tedy o jakési čisté zadlužení na jednoho obyvatele.
CZ/počet obyvatel	poměr celkového dluhu ku počtu obyvatel, jde o dluh na jednoho obyvatele (je v Kč, nikoli v tis. Kč)

Ve Strakonících 17.10.2011

Ing. Libor Volf, daňový poradce, občan Strakonice

Analýza zadlužení některých obcí k 31.12.2010 (v tis. Kč)

Obec; rok 2010	obyvatel 01_2011	dl.zav. 1.	kr.zav. 2.	úvěry 1,2a.	Cizí zdroje	dl. pohl. 3.	kr. pohl. 4.	kr.fin.maj. 5.	Finanční aktiva	Likvidní aktiva	P daňové 6.	P nedaň. 7.	P kapit. 8.
Kutná Hora	20 357	132 072	44 892	117 711	176 964	29 681	55 018	15 866	100 565	70 884	224 476	76 449	12 299
Vyškov	21 303	500	32 398	0	32 898	1 404	47 154	123 084	171 642	170 238	229 663	21 330	13 279
Jindřichův Hradec	21 957	31 303	56 350	17 539	87 653	7 522	37 989	211 581	257 092	249 570	254 630	100 291	10 866
Žďár nad Sázavou	22 360	126 484	343 301	28 858	469 785	8 607	396 295	337 804	742 706	734 099	251 162	86 298	25 939
Bohumín	22 620	93 530	138 706	74 441	232 236	22 082	127 451	60 608	210 141	188 059	213 517	272 692	15 263
Strakonice 2010	22 648	237 952	52 555	230 645	290 507	1 468	53 032	24 043	78 543	77 075	254 349	74 002	19 368
Strakonice 2011 RV	22 648	367 443	52 555	360 136	419 998	1 468	53 032	39 366	93 866	92 398	255 280	63 762	44 000
Strakonice 2012 RV	22 648	426 708	52 555	419 401	479 263	1 468	53 032	21 866	76 366	74 898	263 685	76 857	5 000
Kopřivnice	22 922	39 300	85 826	39 300	125 126	33	81 425	155 115	236 573	236 540	197 953	34 146	54 081
Chrudim	22 999	128 463	28 265	128 462	156 728	10 281	45 903	75 816	132 000	121 719	238 854	40 317	4 306
Havlíčkův Brod	23 150	44 754	48 108	15 728	92 862	133	57 357	245 900	303 390	303 257	284 266	83 406	122 769
Litoměřice	23 806	75 663	57 475	59 654	133 138	2 213	126 386	108 412	237 011	234 798	263 481	34 362	89 962
Sokolov	24 123	9 968	51 162	9 968	61 130	17 217	83 655	89 405	190 277	173 060	250 857	128 353	15 352
Nový Jičín	24 146	22 742	54 975	10 918	77 717	557	44 597	72 136	117 290	116 733	252 737	83 023	7 001
Břeclav	24 850	93 125	97 950	82 727	191 075	25 614	50 737	93 872	170 223	144 609	321 361	57 587	34 049

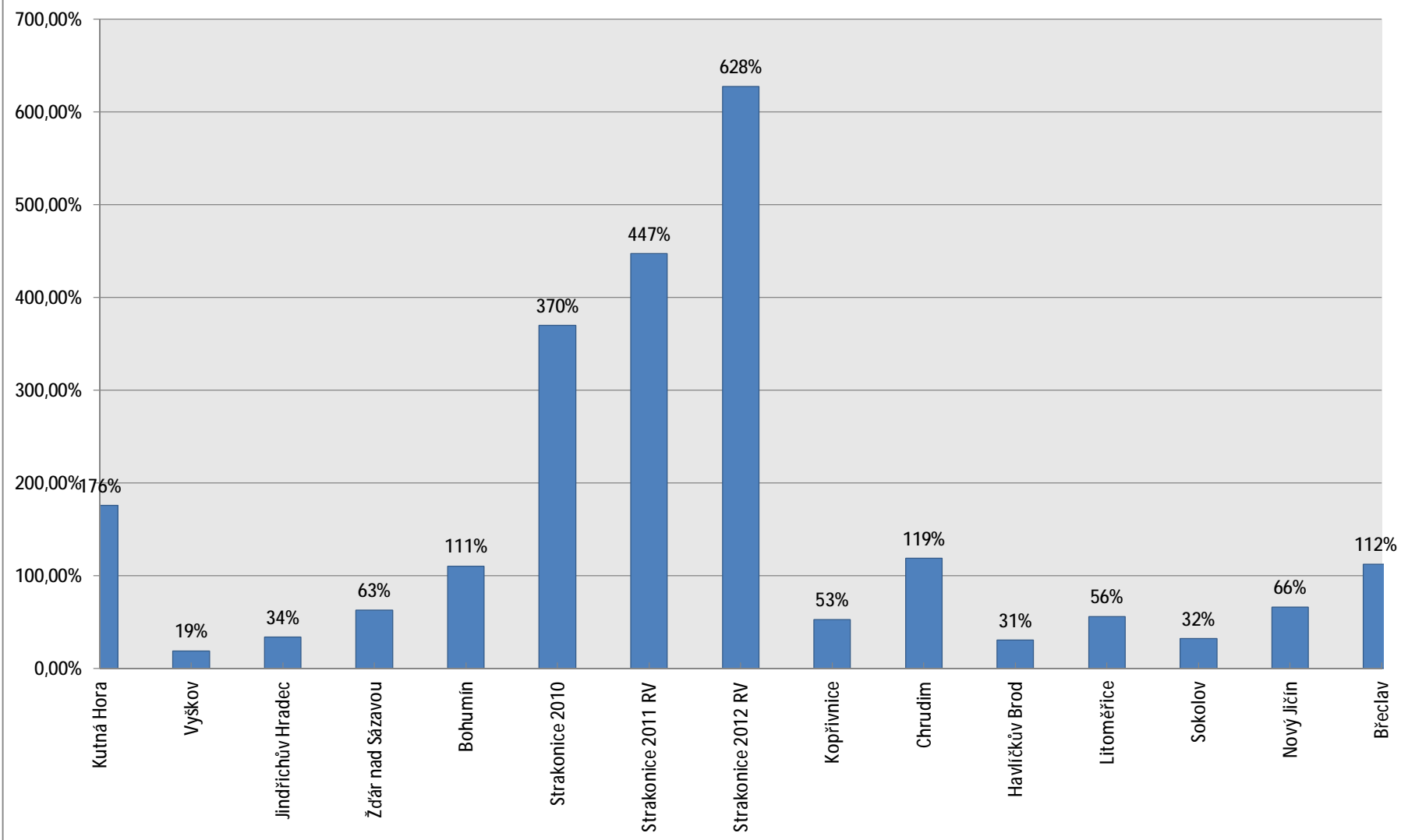
Obec; rok 2010	obyvatel 01_2011	Vlastní příjmy	FA-CZ	CZ/FA	kr.zav/LA	CZ/VP	(FA-CZ)/ VP	Úvěry/ VP	(FA-CZ)/ obyv. x1000	CZ/obyv. x1000
Kutná Hora	20 357	313 224	-76 399	176%	63%	56%	-24%	38%	-3 753	8 693
Vyškov	21 303	264 272	138 744	19%	19%	12%	53%	0%	6 513	1 544
Jindřichův Hradec	21 957	365 787	169 439	34%	23%	24%	46%	5%	7 717	3 992
Žďár nad Sázavou	22 360	363 399	272 921	63%	47%	129%	75%	8%	12 206	21 010
Bohumín	22 620	501 472	-22 095	111%	74%	46%	-4%	15%	-977	10 267
Strakonice 2010	22 648	347 719	-211 964	370%	68%	84%	-61%	66%	-9 359	12 827
Strakonice 2011 RV	22 648	363 042	-326 132	447%	57%	116%	-90%	99%	-14 400	18 545
Strakonice 2012 RV	22 648	345 542	-402 897	628%	70%	139%	-117%	121%	-17 790	21 161
Kopřivnice	22 922	286 180	111 447	53%	36%	44%	39%	14%	4 862	5 459
Chrudim	22 999	283 477	-24 728	119%	23%	55%	-9%	45%	-1 075	6 815
Havlíčkův Brod	23 150	490 441	210 528	31%	16%	19%	43%	3%	9 094	4 011
Litoměřice	23 806	387 805	103 873	56%	24%	34%	27%	15%	4 363	5 593
Sokolov	24 123	394 562	129 147	32%	30%	15%	33%	3%	5 354	2 534
Nový Jičín	24 146	342 761	39 573	66%	47%	23%	12%	3%	1 639	3 219
Břeclav	24 850	412 997	-20 852	112%	68%	46%	-5%	20%	-839	7 689

Pozn.: u Chrudimi v kr. závazcích odečteny přijaté zálohy na dotace 447 636 tis. Kč

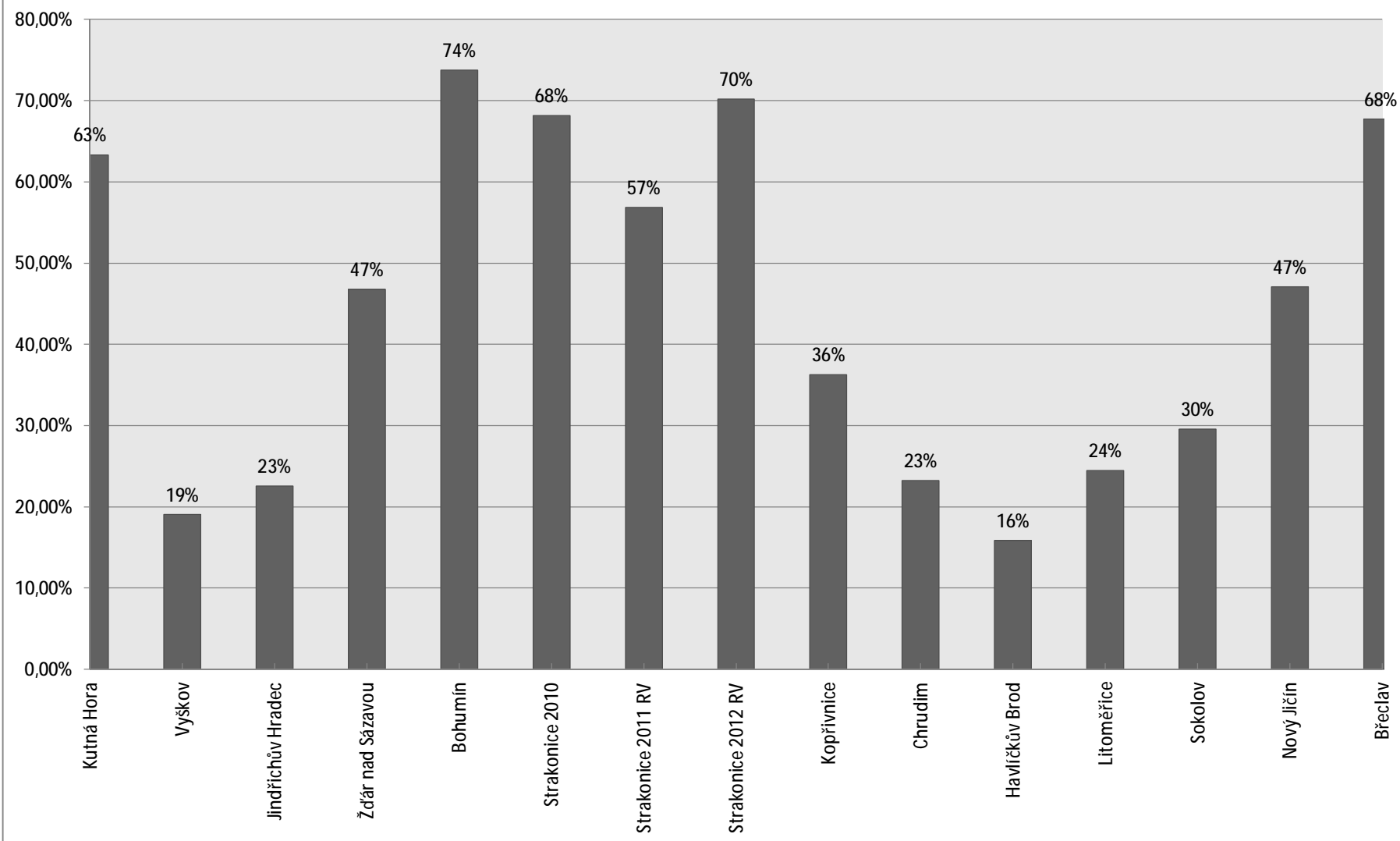
Analýza zadlužení některých obcí k 31.12.2010 (v tis. Kč)

<u>sloupec</u>	<u>Popis položky</u>
1.	závazky dlouhodobé
2.	závazky krátkodobé
1,2a.	v tom: úvěry
3.	pohledávky dlouhodobé
4.	pohledávky krátkodobé
5.	krátkodobý finanční majetek
6.	příjmy daňové
7.	příjmy nedaňové
8.	příjmy kapitálové (prodej majetku)
CZ	Cizí zdroje = dlouhodobé závazky + krátkodobé závazky
FA	Finanční aktiva = dlouhodobé pohledávky + krátkodobé pohledávky + krátkodobý finanční majetek
LA	Likvidní aktiva = krátkodobé pohledávky + krátkodobý finanční majetek
VP	Vlastní příjmy = příjmy daňové + nedaňové + kapitálové

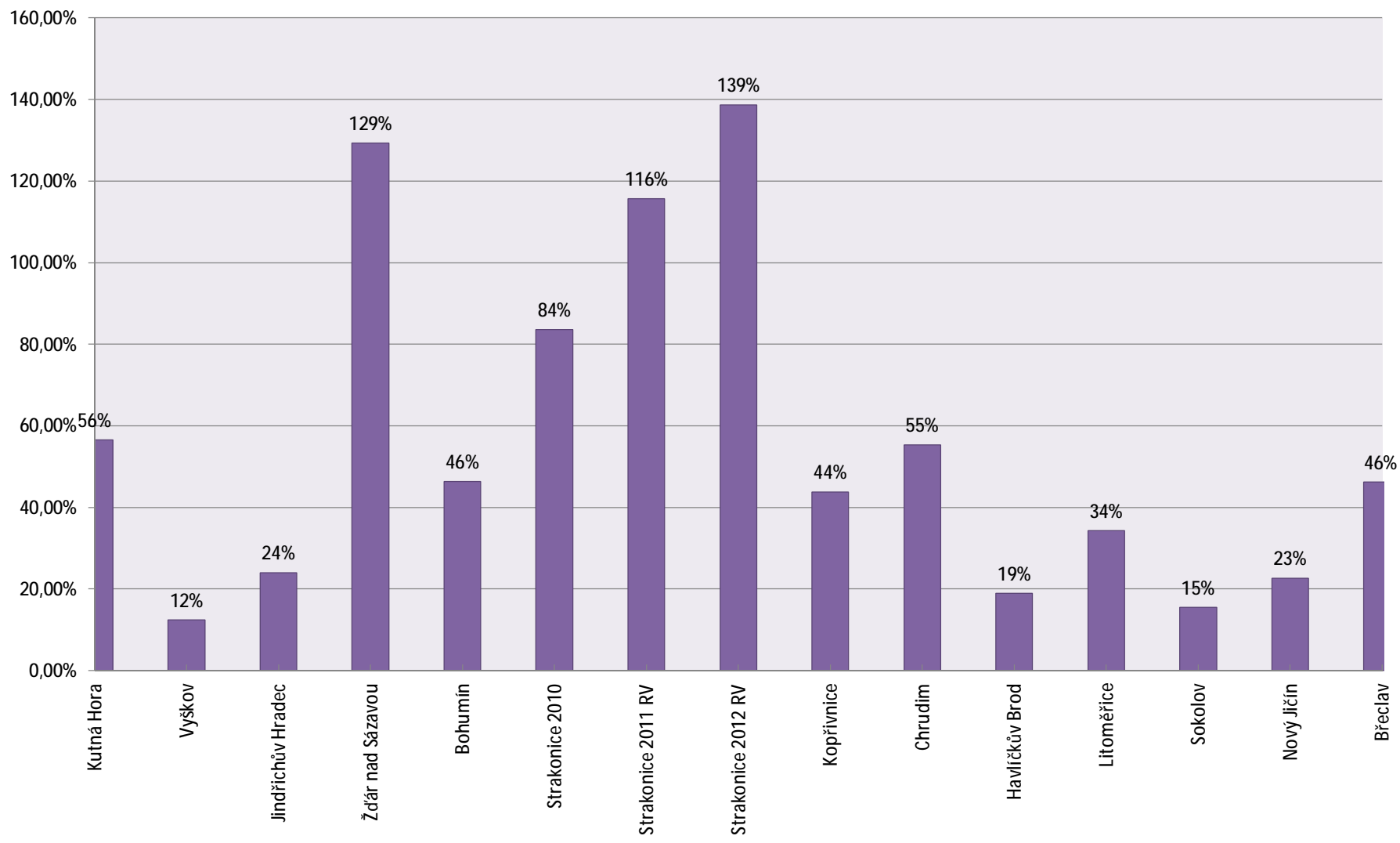
Cizí zdroje/Finanční aktiva

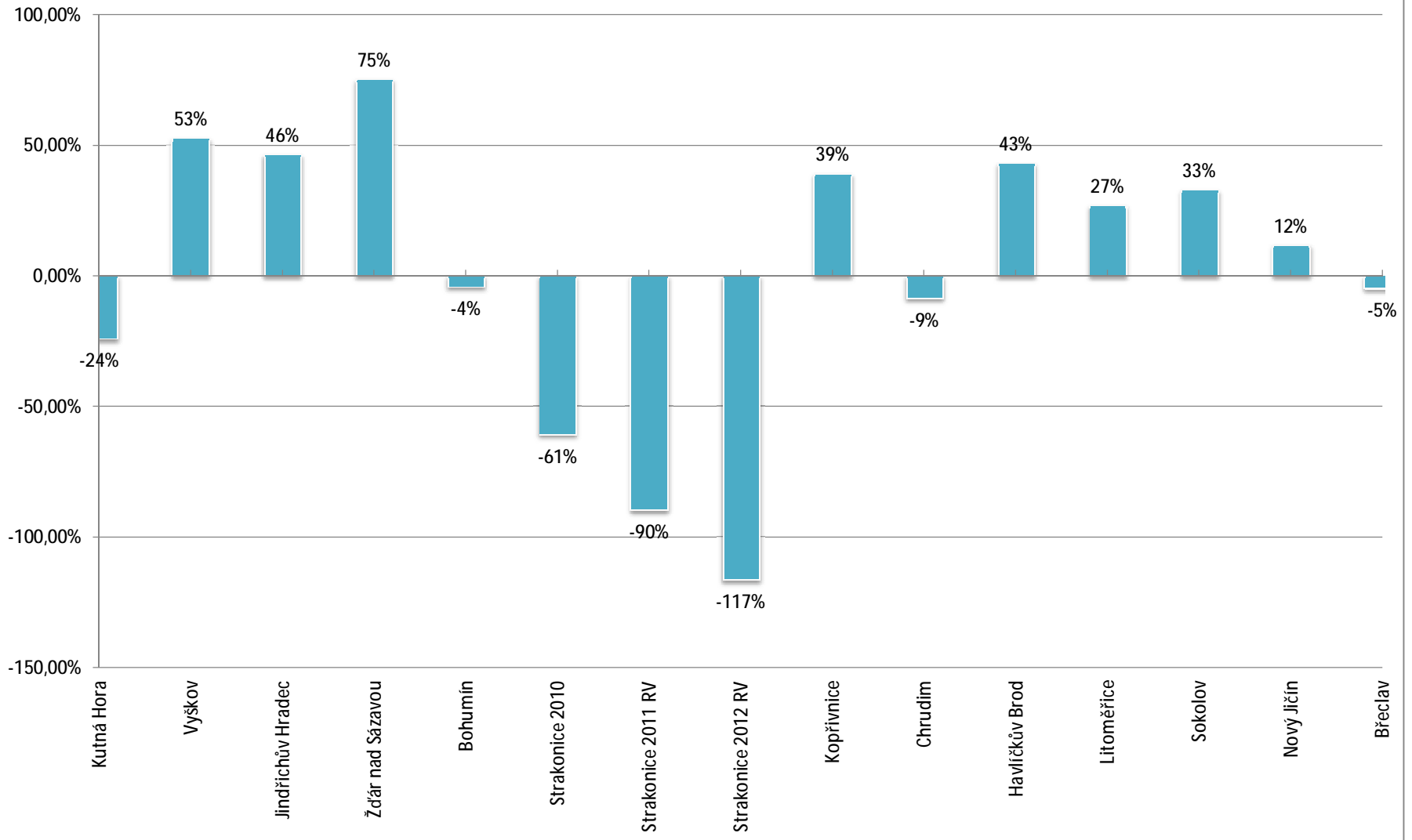
Krátkodobé zadlužení = Krátkodobé závazky/Likvidní aktiva

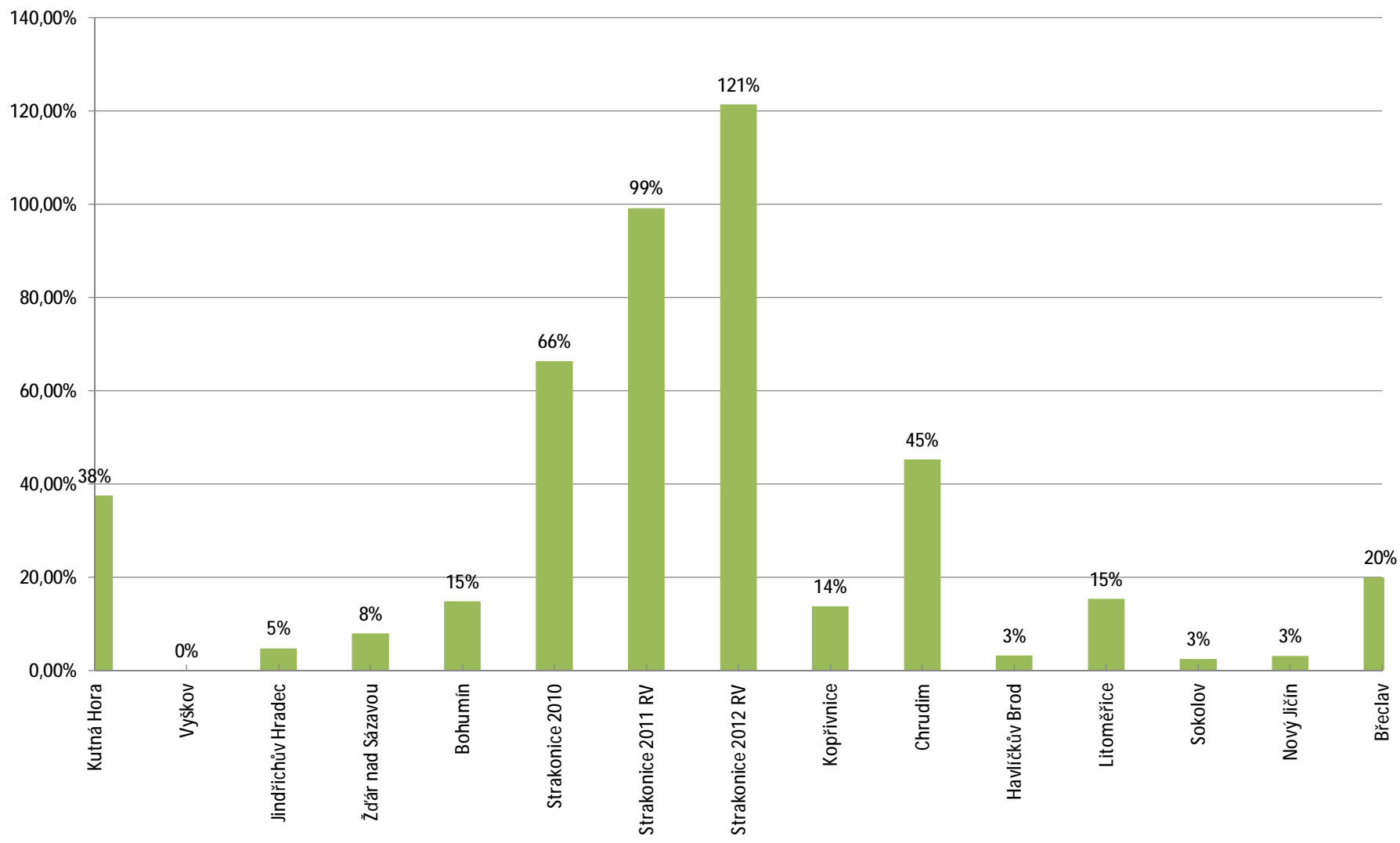
Cizí zdroje/Vlastní příjmy

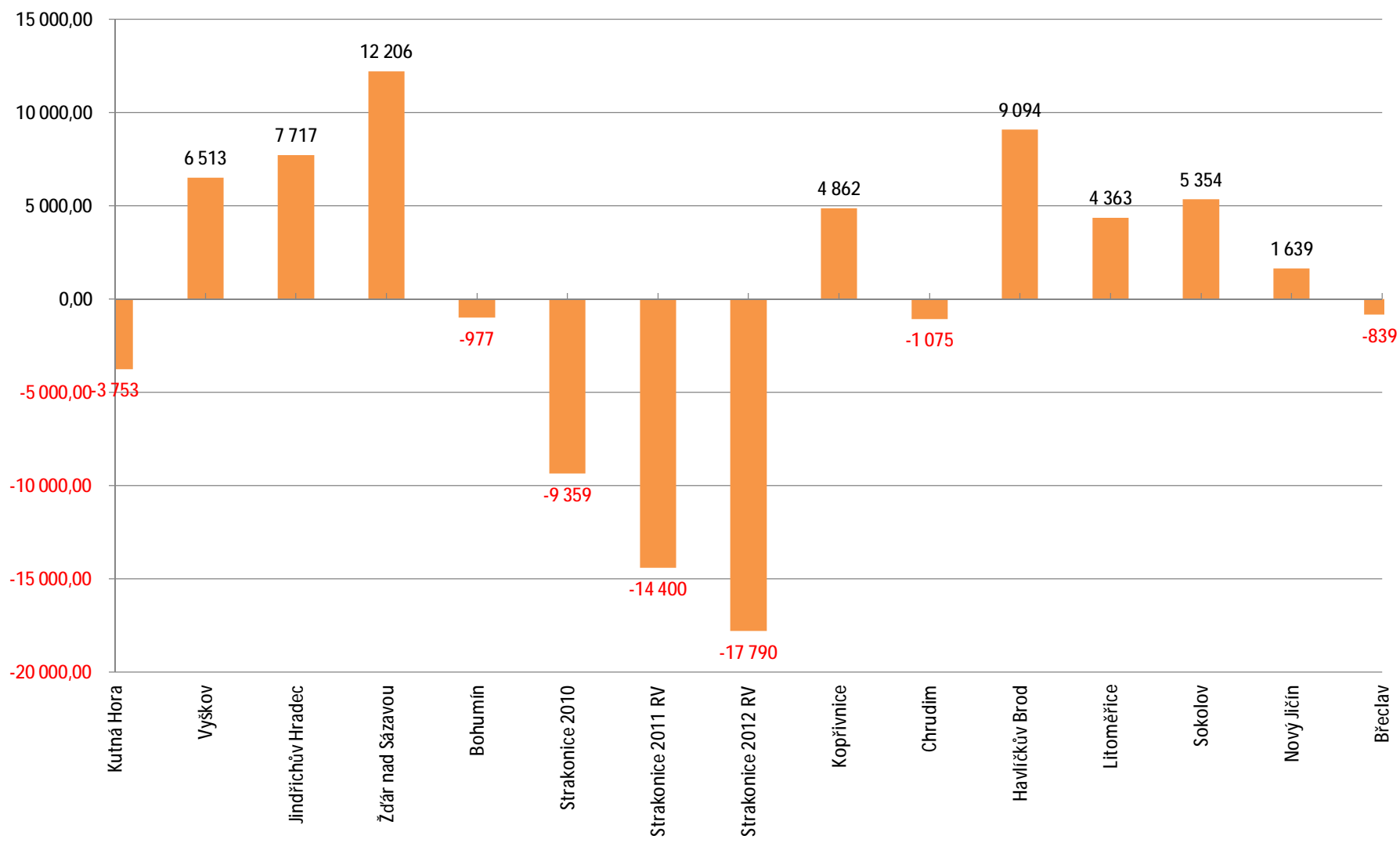
(Finanční aktiva - Cizí zdroje)/Vlastní příjmy

Úvěry/Vlastní příjmy

(Finanční aktiva - Cizí zdroje)/Počet obyvatel (v Kč na 1 obyvatele)

Cizí zdroje/Počet obyvatel (v Kč na 1 obyvatele)

